Heltai Jenő

műve nyomán

2 képregény
1 füzetben

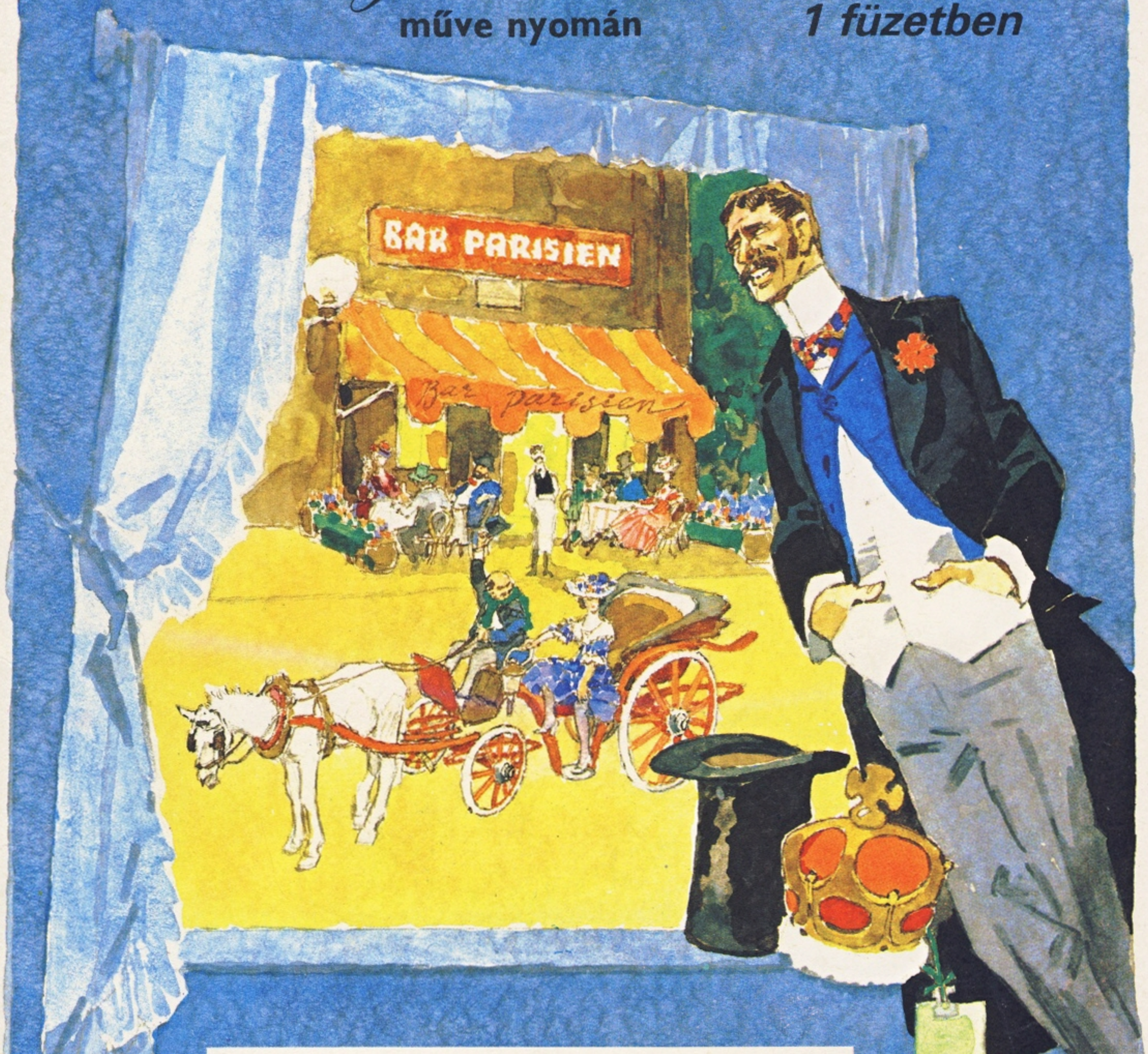

FAMILY HOTEL
VII. EMÁNUEL

Írta és rajzolta
Zórád Ernő

Ára: 35,– Ft

Heltai Jenő FAMILY HOTEL

1.
Magányosan és szegényen éltem Párizsban, a Saint-Lazare pályaudvar közelében, több, azóta diadalmasan megszűnt budapesti újság levelezője gyanánt. Cikkeim rendszeresen meg is jelentek, ám a honorárium rendszertelenül érkezett. Azon az estén jobban el voltam keseredve, mint valaha. 50 frankkal tartoztam a penziósnénak, nem volt pénzem, dohányom és 36 órája éheztem ...

Family Hotel

Régóta figyelem önt. Tegnap dél óta ki sem mozdult a szobájából. Az ebédet sem hozták fel. Én már 42 órája koplalok, s ami a legrosszabb, sötétben. Ugyanis petróleumom sincs ...

2.

Szivesen adok az enyémből ha lámpáját meg akarja tölteni. Jöjjon be, azonnal ajtót nyitok.

BAR PARISIEN

Bar Parisien

3.

On is pénzt vár?

Hetek óta.

4.
Szomszédom érdeklődő pillantása megakadt egy kis dobozon, melyben életem legfájdalmasabb emlékeit őrizem ...

5.
...azokat a rossz pénzdarabokat, melyeket itt Párizsban jók helyett kaptam. Forgalomból rég kivont nemzetközi álpénzeket, amiket gátlástalanul sóztak a nyakamba.

6.
A fiatalember zsebrevágta a doboz tartalmát.

Vegye a kalapját és jöjjön Jegyezze meg, rossz pénz még mindig jobb pénz, mint semmi pénz.

7.
Itt váltottam fel utolsó 10 frankos aranyamat, hogy szivart vegyek. A trafikosnő egy rossz ötöst adott vissza. Később szemérmetlenül letagadta: ismeri már ezt a fogást, ő egy ezredes özvegye, még egy szó és rendőrért küld, majd meglátjuk, kinek lesz igaza, a francia honleánynak-e, vagy egy jöttment idegennek?

Cigarettes de Qualité Supérieure et de Grande Tradition
Taba
ROBES

8
Import Tobaccos

HAVANAS
savourez cette américaine
Cigars
Petit Coronas

9
Elysée 79
CHAMPS ELYSÉES

Parancsoljon. Az ön pénzén vettem. Az algíri özvegy ugyanazt az ötfrankost kapta vissza, amit átkent önnek. És most menjünk vacsorázni, mert a sok rosszon kívül van négy jó frankunk is.

A szivar megpecsételte barátságunkat, bár egyikünk sem tudott a másikról semmit.

10.
Vacsora után a pincér 2 jó frankot adott vissza abból az újabb hamis ötösből, amit a fiatalember szemrebbenés nélkül átnyújtott neki. Most már 6 frankunk volt, s ezzel egy Café chantant-ba ültünk.

Az események őrült torlódásában elfelejtettem bemutatkozni. Mák István újságíró.

Gróf Berezina. De ez csak az inkognitóm. Igazi nevem Emánuel. Hetedik Emánuel.

11
Ezen az éjszakán nem sokat aludtam. Vacsoráztam, dohányom is volt, pénzem is — három frank, melyet újdonsült barátom búcsúzásnál a markomba nyomott — micsoda változása az időknek! Nem tagadom, büszke voltam gróf Berezinával való ismeretségemre. Az újságokból annyit tudtam, hogy az izgága cirillek felmondás nélkül kergetik el uralkodóikat és gyakrabban váltanak dinasztiát, mint gallért. De a gróf, (jobban mondva VII. Emánuel) bármennyire is száműzött, mégis királyfi, akiből király is lehet. Igaz hogy csak Cirilliában. No de hányan vagyunk, akikből még cirill király sem lehet?

12.
Reggel a pénzespostás dörömbölésére ébredtem. A „Krajcáros Igazság" küldött Pestről 200 frankot.

13.
Első dolgom volt Madame Doury-nak kifizetni az adósságomat. Ezek után elhatároztam, hogy ma kivételesen reggelizni is fogok, mégpedig úri módon, a hallban.

14.
A penziósné leánya személyesen szolgált ki.

Rosszkedvűnek látszik, Blanche kisasszony!

15
Ó, mennyire unom ezt a sivár életet! Színésznő akarok lenni! De Párizsban nem kapok szerződést, vidékre meg a mama nem enged.

Férjhez kellene mennie. Még sohasem volt szerelmes? Annyi a jóképű fiatalember! Itt van például gróf Berezina ...

16.
„A gróf például nincs itt – mondta Blanche és elpirult – miután egész éjjel nem jött haza. Egy úr már kétszer is kereste. Levelet hagyott itt és a névjegyét."

A névjegyen ez állt:

LÉON LE LION
Directeur du Cirque Mondain

Egy cirkuszigazgató! Mi dolga lehet Leónak, az Oroszlánnak a Cirill trón várományosával?

17.
Berezina jókedvűen, üdén és frissen lépett be.

Na végre! Tudja-e, hogy Blanche kisasszony már nyugtalankodott ön miatt?

„Ó, igazán? Ennek nagyon örülök" – mondta a gróf, mire Blanche, ha lehet, még jobban elpirult, mint az előbb, és kisietett.

18

A pénze szerencsét hozott! A Cirque Mondain igazgatója 30 000 frankot ajánl egy hónapra, hogy fellépjek mint kötéltáncos, műlovar, kuplé-énekes, díjbirkózó, elefántszeliditő vagy céllovő – neki mindegy.

És önnek?

19

Nekem is. Mindenhez értek egy kicsit. Attól tartok, ki kell használnom ezt a lehetőséget. Hazámban két párt harcol: az ott uralkodó VI. Iván pártja, az ó-cirillek és az én hiveim, az új-cirillek. De nincs pénzünk. Boldogult atyámnak télviz idején, éjjel, mezitláb kellett menekülnie. Még a kincstárt sem vihette magával, ami eddig minden elcsapott királynak sikerült. Most sürgősen ossze kell hivnom az ifjú-cirill bizottságot. Nélkulük nem dönthetek.

20.

Az asztalra dobott egy pár aranyat, sok frankot és rengeteg rézpénzt.

A mai éjszaka gyümölcse. Miután elváltunk, elhatároztam, hogy túladok az utolsó rossz frankon is. Most pedig szétküldjük a meghivókat. Dolgozzon maga is! Csak annyit irjon: Három piros rózsa. Utána elkisérhet a Cirque Mondain-ba, mint – mondjuk – a titkárom.

21.

A magát Oroszlánnak nevező Leó szenzációkban utazott. Egy időben Monsieur X, a francia arisztokrácia ismert tagja lépett fel nála fekete álarccal és mindenkit földhözvágott. Majd egy igazi grófnő lovagolt magasiskolát. Most valódi királyfit akart szerződtetni. Alaposan meglepődött, mikor előadtam, hogy őfelsége nem tárgyal ötvenezren alul, s azt is egy összegben, két hónapra előre kéri.

N le LION.

Comtesse..?

Monsieur ?

BOOM

VELO

De hát mit tud őfelsége? Mégis csak érdekel, mit kapok a százezer frankomért!

Azt, amiért ön harmincezret igért. Azonkivul őfelsége még nem döntött, elfogadja-e az ajánlatot! Előbb tárgyalni óhajt hazája vezető politikusaival, a nagy újságok szerkesztőivel, hogy a cirill közvélemény a királyi méltósággal összeférhetőnek tartja-e a vendégszereplést. Tehát mindenekelőtt 48 óra gondolkodási időt kérünk. Azután rátérhetünk a szerződés többi pontjára. Adieu!

22

"Kitünően csinálta. Hanem a legfontosabbról megfeledkezett. Az ember mindenek előtt előleget kér. Ami biztos, az biztos!

23.
Másnap megjelentünk az ifjú-cirillek titkos összejövetelén egy állítólagos festő állítólagos műtermében.

Ki az?

Három piros rózsa!

24

Emánuel bemutatta a főbb ifjú-cirilleket.

25

Kifosztovics pátriárka, a cirill zsebtolvajok védszentje.

26

Golof báró, akit a király jobbzsebének neveznek ...

27

Szapulin, hivatásos tollforgató ...

28.
VII. Emánuel megnyitotta az ülést és vázolta az Oroszlán ajánlatát.

Sok pénzt kaphatunk, amivel már lehet valamit kezdeni. Néhányan közülünk hazautaznának, hogy előkészítsék a talajt. Meg kell vesztegetni néhány minisztert és tábornokot. Ha ezt az alkalmat is elszalasztjuk, ki tudja, mikor jutunk haza Grovába?

Őfelségének igaza van. Hat éve élünk a nyomorúságban számkivetve. Reménységünk mécsese kialvóban ... Mi itt tengődünk, ám ellenfeleink otthon gömbölyödnek! Bele kell egyeznünk abba, hogy őfelsége feláldozza magát a közjóért. Sok királyból lett már pásztor!

Pásztor igen, de akrobata soha

29

... mert mi történik akkor, ha őfelsége meg akar házasodni? Mint kötéltáncos nem kap királyi vérből származó hercegnőt feleségül! Márpedig gondoskodnia kell arról, hogy az Emanuelis-család ki ne haljon.

30

–Szerintem felségednek el kell fogadni az ajánlatot, vagy legalábbis úgy tenni, mintha elfogadná. Hirdessük meg az első fellépést. Lármát kell csapni! Interjúk a Matinnel, a Figaróval, a Neue Freie Pressével. Arcképek, nyilatkozatok a cirkusztól, különös tekintettel az ó-cirill viszonyokra ... Hadd essenek kétségbe otthon, hogy mi lett az utolsó Emanuelisből!

31.

Az ifjú-cirillek végül határozatot hoztak, hogy VII. Emánuel írja alá a szerződést. A király megadta az új és a helyzetnek nagyon megfelelő jelszót.

Panem et circenses.

32

Uraim, valamit a szent ugy javára ...

Kifosztovics pátriárka szemérmetlenül egy nadrággombot mélyesztett a persely pléhgyomrába. „Tolvajok ezek – súgta fülembe – ellopnak mindent. Talán ez a gomb az egyetlen érték, ami szegény hazámnak megmarad ...”

Ne menjen még haza. Undorodom a politikától, s utána mindig szomjas vagyok. Igyunk egy üveg Ayalát a Lison Bárban.

33

Egy ideig élveztük a három babaarcú angol görl dzsiggjét, majd barátom érdeklődése a kártyaszoba felé fordult.

Ohó! Hiszen ez Razmanov, a hamiskártyás!

34

Razmanov, maga jól tudja, hogy hiába minden. Adja ide a pénzét, de gyorsan!

Már megint?

35

NUIT DE PARIS 1900

Ezerötszáz frank! Csinos összeg. De valahogy azt ne higgye, hogy én ezt az alakot kifosztottam! Pár év előtt tizezer frankot nyert tőlem écartén. Márpedig ez csak egy hamiskártyásnak sikerülhet! Most visszaszedem tőle részletekben. Lison! Még egy üveg Ayalát ...!

36.
Másnap az inas vert fel álmomból azzal, hogy Blanche kisasszony és Berezina gróf várnak.

Siessen már!
A vonat 20 perc múlva indul!

37

Courses
Les Dimanche 10 - lundi 11 - M
Vendredi 15 - Dimanche 17 & Ma
Trajet de Paris en 3H½ - 20 Minu

Mama megengedte, hogy kiránduljak magukkal!

Blanche boldogan mosolygott. Szerelmes volt a grófba ...

38.
A nap már magasan járt, mikor megérkeztünk a nem túlságosan előkelő ál-fürdőcskébe, melynek egyetlen nevezetessége a Kaszinó. Már útközben gyanakodtam, hogy Emánuel nem önzetlenül javasolta Enghient, ahová többnyire a rulett csábítja a polgári életbe belefáradt párizsiakat. Egyelőre azonban a strand örömeit élveztük.

PÊCHE

132

39

Most pedig siessunk a vendéglőbe. Ebédelj jól, mert nem tudod, hogyan fogsz vacsorázni, mondja egy cirill közmondás.

40.
Délután barátunk egyre többször pislogott a Kaszinó felé. Gyanúm aggodalommá változott. Sejtettem, hogy játszani fog, hiszen az éjjel 1500 frankot vett el a hamiskártyástól. Prófétai ihlettel megsejtettem, hogy el fogja veszíteni az utolsó garasát is... „Isten veled" – mondtam búsan.

Kitől búcsúzik?

A Razmanov pénzétől, melyet ön el fog rulettezni.

41

Huszonöt éve nincs szerencsém, mért ne lenne éppen ma? Pénzem van, és a gazdag kutya bátrabb, mint egy szegény oroszlán. Ez is cirill közmondás. Előre a Kaszinóba!

42.
A nagy játékteremben példátlanul vegyes társaság szorongott. Szélhámosok, kokottok, selyemfiúk, közben egy-egy kövér nyárspolgár, vérszomjas öregasszonyok, akik feneketlen retikülökből húzták elő a százfrankosokat, s vijjogva tanácskoztak azon, melyik szám jön ki. A krupiék közönyösen pergették a gépet, és álmosan gereblyézték be a pénzt, kisemberek keserves, verejtékes pénzét. Itt akart VII. Emánuel nyerni ...

43.
Barátunk első ötfrankosát a hetes számra tette. „Nyolcas" – szólt a krupié. Forgott a kerék, ide-oda repült a pénz, sápadt arcok meredtek a pergő golyóra, a gróf újabb ötfrankost dobott a hetesre, s mikor az is elveszett, a könnyes szemű Blanche ijedten nézett a zöld asztal fehér számaira. Karonfogtam és kivezettem a teremből. A parkban sétálgattunk. „Szólni kellene, hogy hagyja abba" – suttogta.

Nincs értelme. Úgysem tudom visszatartani.

Olyan ideges vagyok! Nem akarom, hogy elveszítse a pénzét. Visszamegyek!

44.
Egy padon ülve átkoztam magamat. Mi közöm ahhoz hogy Berezina elveszti utolsó frankját, vagy Blanche megszerzi élete első grófját? Itt lopom az estét, ahelyett, hogy cikket írnék a „Krajcáros Igazság" számára! Egy fél óra múlva ...

Izé ... van magánál pénz? Mindent elvesztettünk ...

45 Természetesen az utolsó 40 frankom is elúszott.

Nem baj, majd visszanyerjük jövő vasárnap.

46.
Mikor az úgynevezett gondolkodási idő letelt ...

Mint micsoda?

A felség döntött. Százezer frank előre 2 hónapra biztosítva, húszezer előleg, a reklámdob máris megszólalhat, de őfelsége csak két hét múlva lép fel először.

47.
Felelet helyett ...

»Prestige de la France«
CHAMPAGNE
POMMERY

LORD CALVERT

48

ALICE VELO
Miss Bicycle

Bravó! Maradjunk ennél. VII. Emánuel cirill és zsonglőrkirály. Oppardon! Felséged az első király, akit szerződtetek. Köztársaság vagyunk, és még nincs meg a kellő gyakorlatom.

ROLLY ROULE

Mlle Barb

CAPTAIN BLOED

49.
A szerződés aláírása után átvettük a húszezer frank előleget és távoztunk.

Az ifjú-cirill bizottság a bejáratnál les minket. Épp ezért én csak ezer frankot teszek zsebre. A többit őrizze meg ön. Le fogjuk tagadni az előleget, s maga még ma elutazik Grovába. Ne is tiltakozzék, másban nem bízom!

50

Feleségem ... Gyermekeim ...

Valamit a szent ügy javára!

Négy napja nem ettem!

Alattvalóim nyomora az én nyomorom is. De az Oroszlán mindössze ezer frankot szavazott meg. Ez pedig nekem kell!

51

Ezer frank?
Felséged nem igazi cirill!

A háziúr kitesz a lakásból ...

Törvényeink értelmében ...

52

Téged, Golof báró, törvényeink értelmében már rég felakasztottak volna. A kincstárból elvittél minden elvihetőt. Téged, Szapulin, nem tesznek ki a lakásból, mert bérét a párizsi ó-cirill követség fizeti, mivelhogy a kémuk vagy. Te meg, Kifosztovics pátriárka, elvittél mindent, amit a helyéből el lehetett mozditani, még a csirkét is kiloptad a tojásból. De a király népének papja, s a bocsánat szelid szavaival igyekszik jó útra téríteni. Ezért – vigyen el benneteket az ördög – adok nektek fejenként egy százast. Hanem csak ezer frankosom van.

Tudok visszaadni!

Tudok visszaadni!

Tudok visszaadni!

53.

Délután a szobámban VII. Emánuel részletesen megismertetett feladatommal.

A pénz önnél marad, tetszés szerint felhasználhatja a szent cél érdekében. Itt van három levél, a legbizalmasabb párthiveim részére. Ez a negyedik magának szól, de csak holnap bonthatja fel. Az Orient-Expressz este 7-kor indul. Nem kisérem ki, senkinek sem szabad tudni, hogy elutazott.

54.

Nagyon jól akartam csinálni a dolgomat. Ha a királyt figyelik, úgy engem is figyelnek. Egyszerű és kezdetleges eszközökhöz folyamodtam, hogy az ifjú-cirillek éberségét kijátsszam ...

55.

Óvatosságból nem Grováig, hanem Budapestig váltottam jegyet. Angol újságokkal meg egy pisztollyal felszerelve globetrotterként szálltam a hálókocsi különfülkéjébe. Az ajtót gondosan magamra zártam, majd nyugovóra tértem.

Éjszaka arra lettem figyelmes, hogy valaki óvatosan lenyomja a kilincset. Majd erőteljes kattanás hallatszott; kivül afféle vasúti kulcsot illesztettek a zárba. Első gondolatom az volt, hogy a tárcát, benne a király pénzével és levelével elrejtsem. Hirtelen ötlettel ...

THE ILLUSTRATED LONDON NEWS

Lilliput

LILLIPUT

56

Még egy lépés, és lövök!

57.
Az álarcos villámgyors mozdulattal kicsavarta kezemből a revolvert, társa pedig újra bezárta az ajtót.

Ne okoskodjék. Nem bántja magát senki. Nem vagyunk ifjú-cirillek.

Ezek szerint egyszerű tolvajokkal van dolgom.

58

No nem éppen. Mi az ó-cirill bizottság tagjai vagyunk! És nagyon jól tudjuk, hogy a magát VII. Emánuelnek nevező csirkefogó pénzt és leveleket bízott önre, hogy azzal Grovába utazzék.

Nálam nincs se levél, se pénz.

59

Ő ál-felsége húszezret vett fel s adott át önnek! Ezt a felforgatásra szánt pénzt jogunk van elkobozni s a cirill állampénztárba beszolgáltatni. Mit nevet?

A cirill állampénztárt. Nekem viszont alig pár száz frankom van. Tessék, győződjenek meg róla.

60.
A két cirill szó nélkül nekem esett, pillanatok alatt gúzsba kötöttek, betömték a számat, majd nekiláttak, hogy átkutassák a fülkét. Szétszedték az ülést, a bőröndömet, kiforgatták ruháimat – azonban a lámpaernyőre egyikük sem gondolt.

M.J.

61.
A hiábavaló fáradozástól izzadtan lihegve az ó-cirillek végre megszabadítottak kötelékeimtől.

Nagyon jó kedve van, de majd elrontják Grovában!

Ott egészen más eszközökkel rendelkezünk ...

De uraim, én nem is utazom Grovába. Nézzék meg a jegyemet! Hazamegyek Budapestre.

62.
Hivatlan vendégeim tanácstalanul néztek össze, de még mindig nem hittek nekem.

Ha a leveleket ideadja, a pénz a magáé.

És kap még tízezer frankot. Csatlakozzék az ó-cirillekhez!

Erről szó sem lehet. Hanem most én szólítom fel önöket, pártoljanak át hozzánk. VII. Emánuel igazi gavallér. Bizonyára örömmel veszi és sokkal jobban megfizeti szolgálataikat! Budapestről írni fogok őfelségének és ha az urak megmondják nevüket ...

63

Gróf Bradden-Braff, párizsi cirill követ.

Eszkimov, követségi titkár.

Üres kézzel mégsem mehetünk haza. Legalább a vasúti jegy árát fizesse meg ...

64

Sajnos nekem is alig van. De adok önöknek száz frank előleget jövendőbeli hűségükre.

Atyánk! Megháláljuk jóságát! A cirill nagykövetség útlevele még hasznára lehet. Véletlenül van nálam egy. Ára kivételesen önnek százötven frank, tíz frank bélyeg ...

65

Húsz frank másolási díj, öt frank illeték – összesen száznyolcvanöt frank.

Adok érte harmincat.

66

Annyiért nem adhatjuk, hiszen magunknak is húszba kerül.

Hol van még a megvesztegetés? A hazaárulás?

Jó, hát legyen ötven!

„Életünket és vérünket VII. Emánuelért!" – kiáltották a cirillek és végre távoztak. Később megtudtam, hogy még az éjjel, a francia határon leszálltak a vonatról.

67.
Alig vártam, hogy felbonthassam VII. Emánuel nekem szóló levelét, de legnagyobb meglepetésemre egy sor írást sem találtam benne. Ezek szerint a másik három boríték is üres papírt tartalmaz? Sejtettem, hogy a várható cirill kalandok sorában a vasúti támadás csak első volt. Ezért valami haditervfélét kellett kieszelnem. Hajnaltájt érkeztem Budapestre és törzskávéházamba, a Chicagóba hajtattam, ahol a hazai irodalom jelesei találkozni szoktak.

FIDIBUSZ

Mátyás Diák

BORSSZEM JANKÓ

Megjött Mák Pista Párizsból!

Schaumburg-Lippe hercegi pezsgők
CHAMPAGNE
Special
HANDICAP
MAISON CENTENAIRE
Reservé-brut
Romané
de prince
Cuvée
Villányi pezsgő

68.
VII. Emánuel utasítására nem takarékoskodtam. Egybegyűlt barátaim a tizedik palack pezsgő után már az ifjú-cirill törekvések jogosságát hangoztatták. Nemsokára elkergettük VI. Ivánt és végül megkoronáztuk az új királyt. „Magyar sajtó rokonszenve biztosítva" – táviratoztam másnap Blanche-nak, akinek jelentéseimet küldenem kellett.

69.
Kollégáim tanácsára szakértőt alkalmaztam. Ez az Ivanics nevű, mindenhonnan kiküldött tudósító (aki bár fezt viselt, nem volt Ivanics, hanem Ivánfi) Konstantinápolyból, Grovából és más romantikus helyekről keltezte cikkeit, melyeket – hogy hitelességüket fokozza – rossz németséggel írt a Chicago-kávéház teraszán.

Mindenesetre adja ide. Hátha tudok.

Ivanics mester, kereshet tíz koronát. Ezt az iratot kellene lefordítani cirillből. Látom, habozik. Talán nem tud cirillül?

70.
A nagykövettől vásárolt útlevelemet tanulmányozva Ivanics közölte: „Nem ajánlom, hogy ezzel utazzék, mivel a bejegyzés szerint Párizsból jön és a trónkövetelő embere'

Ezek szerint mégis tud cirillül?

Attól függ. Húsz koronáért csak olvasni tudok. Ötvenért beszélni is.

71

Tudja mit, itt van száz korona.

Ennyiért már hallgatni is tudok.

72.
Megállapodtam Ivaniccsal, hogy elkísér Grovába mint tanácsadó, tolmács és titkár.

Ha sikerül VII. Emánuelt trónra segíteni, jól fizetett állást kap! Mi szeretne lenni?

A cirill sajtóiroda főnöke.

73.
Cirillország fővárosába érve már a pályaudvaron felfedeztem, hogy két úriember figyel, akikről messziről lerítt, hogy detektívek, mivelhogy azok is voltak. Konflisba ültünk, és a Grand Hotelbe hajtattunk.

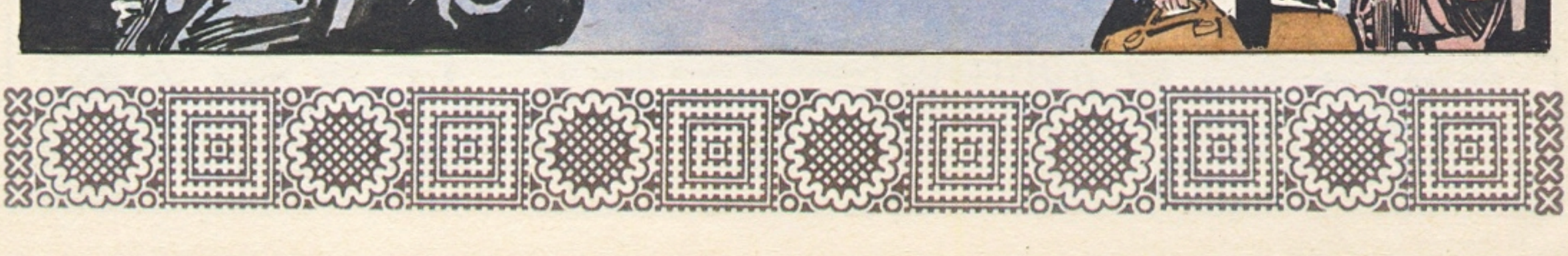

74

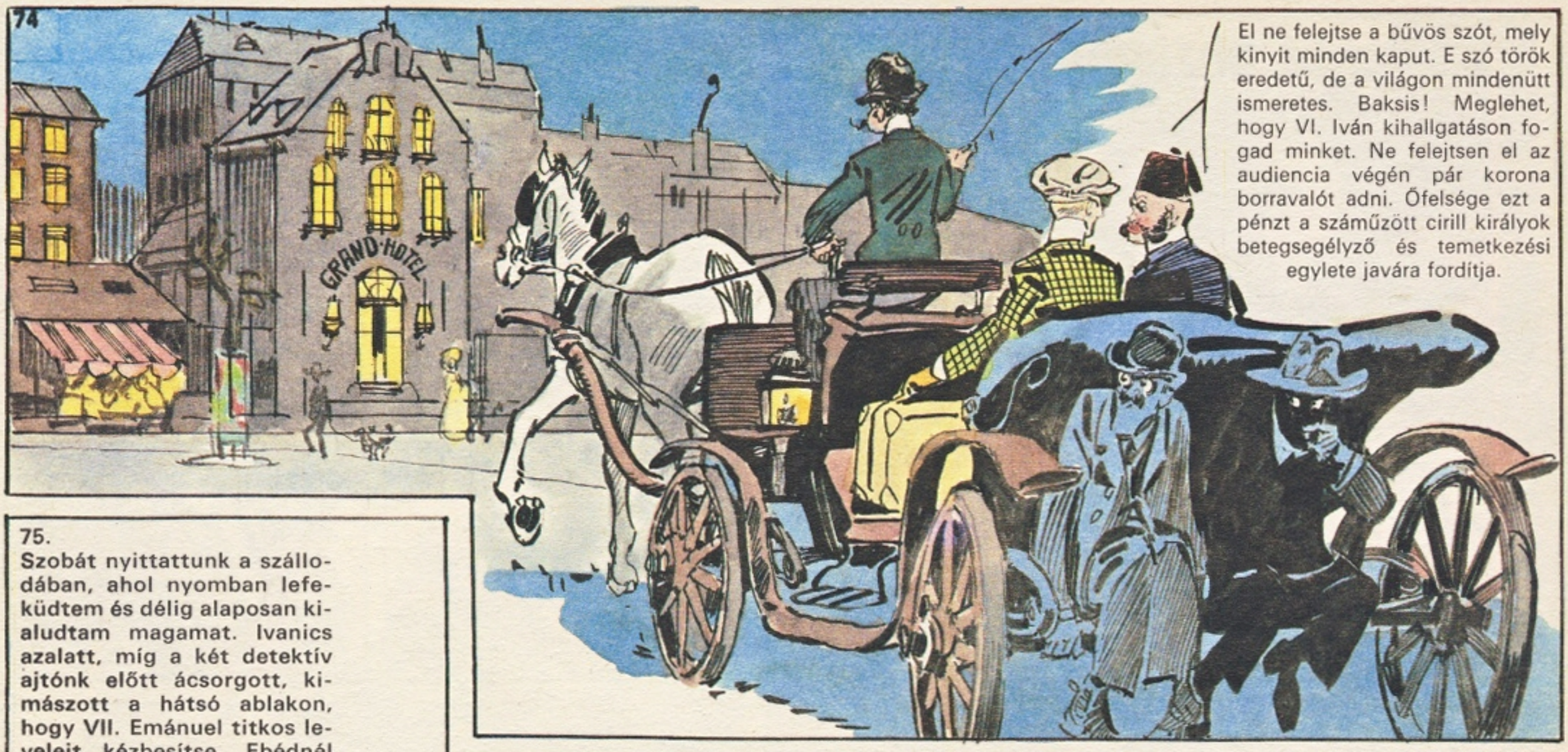

El ne felejtse a bűvös szót, mely kinyit minden kaputt. E szó török eredetű, de a világon mindenütt ismeretes. Baksis! Meglehet, hogy VI. Iván kihallgatáson fogad minket. Ne felejtsen el az audiencia végén pár korona borravalót adni. Őfelsége ezt a pénzt a száműzött cirill királyok betegsegélyző és temetkezési egylete javára fordítja.

75.
Szobát nyittattunk a szállodában, ahol nyomban lefeküdtem és délig alaposan kialudtam magamat. Ivanics azalatt, míg a két detektív ajtónk előtt ácsorgott, kimászott a hátsó ablakon, hogy VII. Emánuel titkos leveleit kézbesítse. Ebédnél megjelent az étteremben és beszámolt küldetéséről.

Kettenburg tábornok átvette a borítékot – mely természetesen üres volt –, de ebből is megértette a király üzenetét. A cirkuszi fellépés ügye már tegnap benne volt az összes újságban. Mindenki nemzeti szégyenről beszél. VI. Iván megingott a trónon. Kettenburg vállalja a hadsereget, amennyiben megadjuk a legénységnek a meleg vacsorát.

76

Báró Swan, hajdani külügyminiszter – jelenleg sírkőnagykereskedő – átengedi egész raktárát mozgalmunk céljaira. A sírköveket két irányban is fel lehet használni. Vagy darabokra törni s mint félelmetes lövedéket szórni az ellenségre, vagy egészben elhelyezni a VII. Emánuelért elesettek sírján.

77

Doktor Kruics – a hivatalos lap szerkesztője – megcsókolta a király levelét (bár tudta, hogy üres) és megesküdött: már a holnapi számban hazaárulónak fogja bélyegezni VI. Ivánt és javasolja, hogy minden nyugdíjigény, sőt végkielégítés nélkül száműzzék. Különben mindhárman megjelennek egy titkos értekezleten, az időt és helyet később tudjuk meg.

78

79.
Megdicsértem Ivanicsot a jó munkáért és utasítottam, hogy táviratozzon Blanche kisasszonynak: „Azonnal jöjjön Grovába". Miután egyedül maradtam, a fogadós lépett oda és megilletődött hangon jelentette ...

Az udvartól keresik a nagyságos urat.

Báró Végh-Állomássy tábornok, őfelsége hadsegéde! Parancsot kaptam, hogy a királyi palotába vezessem. Őfelsége beszélni kíván önnel.

80

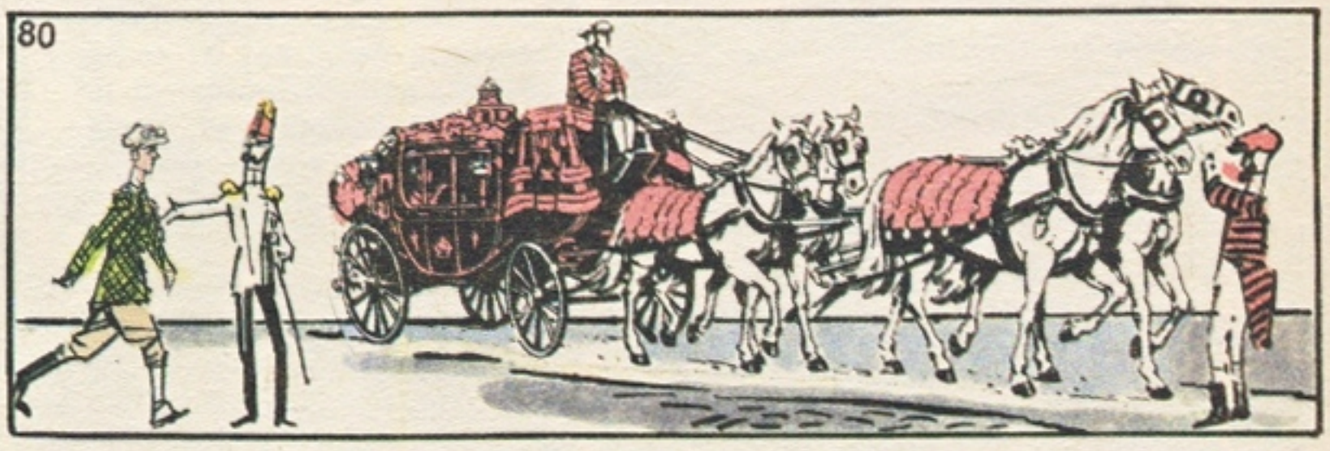

81.
Legnagyobb meglepetésemre a magyar nevű tábornok magyarul beszélt. Felszálltunk az udvari fogatra. „Szörnyű ország" – mondta a tábornok – „inkább lennék Pesten hókaparó. De talán jön valami megoldás. Bár VII. Emánuel! ... Mit várhatunk egy zsonglőrtől?" Felelet helyett gyorsan elővettem két darab ezrest és átnyújtottam Végh-Állomássynak ...

82

Báró Végh-Állomássy a két ezrest a kard pengéje köré csavarta, a pengét újra visszadugta hüvelyébe.

Megvesztegetés? Erre várok már régóta ... Uram, gazemberek vesznek körül! Itt jó helyen van a pénz.

Mialatt az audienciára kocsiztunk, a tábornok elmesélte, hogy annakidején – mint cs. kir. huszárkapitány – hitelezői elől menekült Grovába. Itt megszervezte a cirill lovasságot, ennek fejében megígérték, hogy kifizetik adósságait. Helyette tábornoki rangott kapott és mindenféle kereszteket, de mindig a gyémántok nélkül. Így hát rendjel-közvetítésből tengette életét.

83.

VI. Iván dolgozószobájában nyoma sem volt trónnak, pompának, bíbornak ...

Isten hozta nálunk. Tehát ön az a bizonyos Mák István újságíró.

84

Tisztelt uram, ön nagy kellemetlenségeket okozott nekem! Nagykövetem, aki jelezte az ön érkezését, szamár, mert nem gondolt a lámpaernyőre az Orient-Expressz fülkéjében ... Ha akkor én nyitok be oda, Kettenburg, Swan és Kruics ma nem kapták volna meg Emánuel leveleit.

85

Felség ... ön ezt tudja?

Kedves barátom, maga azt hitte lóvá teszi detektíveimet, akik oly feltűnően ólálkodtak a nyomában? Hátha épp ez volt a feladatuk? Mialatt ön rajtuk mulatott, két másik emberünk a derék Ivanics mestert követte ...

Megdöbbentem. Hiszen ezek mindent tudnak! Biztosan elfogták már Ivanicsot, meg a táviratot ...

86.

A királyt láthatóan mulattatta zavarom. „Legyünk őszinték, magának nincs tehetsége erre a pályára. De az Emanuelis-fiú mégis kitűnően választott, mikor önre bízta ezt a feladatot ...”

Felség, vigasztaljon meg ... mi az az erényem, amiről eddig fogalmam sem volt?

A becsületesség. Ez vajmi ritka ezen a vidéken. Egy hű emberem van csak, aki kardot ránt érdekemben, és ez báró Végh-Állomássy tábornok.

87

Ugye, te kirántod ősi kardodat?

Kirántom, sire!

88

Hát akkor rántsd ki, egy-kettő!

De sire ... Itt a szobában ...

89.
Akármilyen óvatosan húzta ki Végh-Állomássy a pengét, a két ezres vele jött ... A tábornok sírásra fogta a dolgot. „Felség, kétségbe vagyok esve!"

Tudom fiam, tudom. De nem az árulás, hanem a pénz miatt. Régi trükk ez. Korábban kelj fel, ha túl akarsz járni VI. Iván eszén!

90.
A Grand Hotelben Ivanics letörten számolt be balsikeréről ...

91

Amikor önt a palotába vitték, elindultam, hogy a túlsó parton feladjam a táviratot. Úgy tettem, mintha a hajóhoz igyekeznék, mely átvisz a folyócskán. Rögtön meglátam ugyanis két gyanús fickót, akik nyomon követtek. Az utolsó pillanatban ...

Hej, halászok! Vigyetek át, jól megfizetlek!

92.
Mikor már jócskán eltávolodtunk a parttól ...

No, kedves Ivanics úr, adja ide a táviratot!

Mit akar? Nincs nálam semmiféle távirat! ...

Ide vele azonnal!

93.
Miután elszedték tőlem, visszaeveztek a grovai partra, ahol már nevetve várt a két egyáltalán nem titkos rendőr.

Beleesett a csapdába, Ivanics mester! Nem volt önnek gyanús a csónak, mely olyan készségesen evezett el magával? Két detektívünk ült benne.

94.
„Adjuk fel" – fejezte be elbeszélését Ivanics. Csüggedten ültünk. Megint túljártak az eszünkön! Kémek vesznek körül. Önkéntelenül az ágy alá néztem ...

95.
Már meg sem lepődtem, mikor Ivanics egy detektívet piszkált ki sétabotjával az ágy alól. A fickó udvariasan meghajolt, kulcsot vett elő, kinyitotta a bezárt ajtót és távozott. Óvatosságból benéztem a szekrénybe: ott nem volt senki, még vadonatúj frakkom sem. Csak később láttam viszont a vallás- és közoktatásügyi miniszteren.

Csak azért is itt maradunk!

Részt veszünk a titkos találkozón!

96.
Az ajtóban két újabb detektívbe ütköztünk ...

Uraim, meddig tart ez még? Ki az ördög küldi önöket a nyakunkra?

Ha mindenáron tudni akarja, a főkapitány.

97
Nézze, barátom, nekem minden áron beszélnem kell a főkapitánnyal.

Minden áron?

98
Menjenek a Vörös Ökör fogadóhoz. Ott várjanak.

99.
A másik két titkosrendőrtől követve érkeztünk a gyanús külsejű fogadó elé. A távolból hamarosan automobilberregés hallatszott, majd megérkezett a főkapitány.

Önöket a törvény nevében letartóztatom. Semmi tiltakozás. Üljenek mellém a kocsiba, egy-kettő!

100.
„No, most mindennek vége" – súgta Ivanics. Arcom égett a szégyentől. Úgy látszik, a grovai börtönben fejezem be diplomáciai karrieremet. Miközben a három detektív gyalogosan visszaindult a városba, a gépkocsi éppen ellenkező irányba száguldott. Rövid idő múlva megálltunk egy vízimalom szomszédságában. Az elhagyatott, kísérteties hely láttán megborzongtunk.

Szálljanak ki, uraim.

101.
A főkapitány sípot vett elő, és háromszor belefújt. A jelre a túlsó partról csónak indult felénk. Nem értettük a dolgot és aggodalmunk fokozódott.

102

Az urak megfeledkeztek talán a titkos értekezletről? Már várják önöket!

Ejnye, hát még most sem értik? Odaát várnak az összeesküvők és még valaki ... Éljen VII. Emánuel!

103

Gúnyolódni méltóztatik?

104.
A főkapitány földhözvágta sapkáját és eljárta rajta a vödröskét, a cirill nemzeti táncot.

Éljen VII. Emánuel!

Éljen VII. Emánuel!

105.
Boldogan szálltunk a csónakba, melynek evezőse nem vett részt az általános jókedvben. A fiatal halász ismerősnek tűnt. Ahogy a túlparti, elhagyott csárda felé közeledtünk, a főkapitány egyre idegesebben szívta cigarettáját. Végre a düledező épülethez értünk.

106

Ki az?

Három piros rózsa.

WIEN BIER

107

Elhoztam az urakat.

Kettenburg tábornok.

Báró Swan.

Kruics főszerkesztő.

Báró Végh-Állomássy még mindig a kétezer frankját fájlalta ...

108

VII. Emánuel önnek köszönheti a koronáját ...

Az érdem nem az enyém, hanem azoké, akik minden nyomorúságon keresztül kitartottak a száműzött királyfi mellett. Ennélfogva őfelsége magánpénztárából egy kis előleget utalványozok önöknek jövendőbeli hűségükre, fejenként kétezer frankot ...

Ön nagy szolgálatot tett Cirilliának ...

Sosem fogjuk elfelejteni ...

109

Most már négyezer lehetne ...

E pillanatban három kopogtatás hallatszott. „Ez őfelsége" – súgta Kettenburg tábornok.

110.

Odakint megadták a jelszót. A kitárt ajtóban megjelent a fiatal halász ...

Jó estét, uraim.

VII. Emánuel!

111

Köszönöm, kedves barátom. Önnek köszönhetem királyságomat.

Nem, sire. Semmit sem csináltam. És amit tettem, azt is rosszul ...

112

Téved. Nagyon jól dolgozott. Nem is tudja, milyen jól. És most előre Grovába!

113

Mivel háláljam meg, amit értem tett?

Semmivel. Ártatlan vagyok abban, hogy ön ma éjjel 12 órakor Cirillia királya lesz ...

114.

Hangomból annyi keserűség áradt, hogy VII. Emánuel meglepődött.

Ártatlan? Maga drága, naiv lélek! Jámbor becsületességével, zseniális ügyetlenségével annyira magára vonta az ó-cirillek figyelmét, hogy csak önt ellenőrizték, míg rólam és híveimről megfeledkeztek. Mi addig csöndben elintéztük a magunk dolgát. Ma éjjel elkergetjük VI. Ivánt, akinek nemzeti hagyományaink szerint hálóingben, mezítláb kell menekülnie. Miénk a hadsereg, a rendőrség ...

És a nép, sire?

115.

VII. Emánuel nem vette figyelembe kérdésemet. Ehelyett tovább faggatott, mivel jutalmazhatna meg.

Tudja mit, felség? Adja nekem a kék-kecske rend nagykeresztjét. Természetesen a gyémántok nélkül. Én visszautazom Párizsba. Azt hiszem, a Family-Hotelben van valaki, aki sokat sír mostanában ...

Magán nem lehet segíteni, szegény barátom. Blanche velem jött Grovába! Tudja, van itt egy kis francia színházunk. Nem akar igazgató lenni? Az sem?

VII. Emánuel másnap trónra lépett, s én elbúcsúztam tőle és Blanche-tól.

116

Mlle Blanche Dourcy

UN MARIAGE D'AMOUR

Ég önnel, Mák István. Ha egyszer szüksége lesz rám, keressen fel bátran. De siessen, én sem leszek örökké király! Nagyon szégyellném magam, ha legközelebb megint nekem kellene öntől pénzt kérnem!

117

Pedig találkoztunk még. És kért tőlem. De ez már VII. Emánuel életének új fejezete, amelyet máskor fogok elmesélni.

118.

Másnap egyedül utaztam el Grovából. A határon egy kopott öregúr szállt be az Orient-Expressbe. VI. Iván volt.

Visszautazik Párizsba? Mondja csak ... Nem tudna nekem valami olcsó, jó kis szállót ajánlani?

Dehogynem, sire!

És egy névjegyre felírtam a címet: Family Hotel, Rue de Constantinople 75.

VÉGE

Heltai Jenő VII. EMÁNUEL

1.
Kedves olvasóim talán emlékeznek még barátom és nyomortársam, VII. Emánuel történetére, mely a Family Hotelből Cirillia trónjáig vezetett. Két hónappal az események után nevem ismertté vált, most már nemcsak a „Krajcáros Igazság''-nak dolgoztam, hanem francia újságokba is írtam, rendszerint a Café Terminus teraszán.

Ezen a koraőszi estén azt a szenzációs oklevelet tanulmányoztam, melyet az imént kézbesítettek nekem. A Cirill Tudományos Akadémia dísztagjának választott! A borítékon sorakozó bélyegeken VII. Emánuel képe volt látható. Mellékeltek még egy levelet is, de miután cirill nyelven íródott, nem tudtam elolvasni. Mintegy végszóra a derék Ivanics mester tűnt fel, akit a király a párizsi követségen alkalmazott.

2.
Régi barátomnak egy pohár angostúrával fűszerezett torinói ürmöst rendeltem.

Ezt a levelet kéne lefordítani. De miért olyan gondterhelt?

Hogyne lennék! A cirill sajtóiroda főnöksége helyett mindössze követségi titkár vagyok, nyomorúságos fizetéssel. Ebből Cirilliától itteni nagykövetünkig – aki, mint tudja, báró Végh-Állomássy tábornok – mindenki lecsíp pár dénárt. Nekem alig marad egy-két maravédi. A Kék Kecske Rend nagykeresztjéből is csupán a szalagot kaptam meg, gyémántok, kecske és kereszt nélkül. De hagyjuk! Hol az a levél?

3.
Az írás arról tudósított, hogy mivel a nagy cirill összeesküvés minden titkát ismerem – az akadémia úgy határozott: megíratja VII. Emánuel és korának oknyomozó történetét. Ragyogó tollam 3 hónap alatt végezhet e művel, melyért tízezer dénárt ajánlanak fel. Sürgősen utazzam tehát Grovába. Aláírás: dr. Kruics.

Három hónap! Miért adnak ilyen rövid időt?

Odalent attól tartanak, hogy négy hónap múlva Emánuel nem lesz már király. Legokosabb volna három hét alatt megírni...

4
Mégis elutazom.
A tisztességes munka nem szégyen.
Még a történetírás sem.

Elbúcsúztam Ivanicstól és egy húszfrankost nyomtam a markába. Gyengéden megsimogatta az aranyat. „... Szép pénz, kedves pénz. Ma éjjel nem alszom a követségen. Végh-Állomássy kilopná a párnám alól!''

5.
Family Hotel, Rue Constantinople 75. Itt laktam az ötödik emeleten, miután hatodik nem volt. Hatodik csak Iván volt, az elkergetett VI. Iván, aki mellettem lakott ugyanabban a szobában, melyben valamikor VII. Emánuel mint gróf Berezina nyomorgott. Itt éldegélt tehát szerényen a kopott kis öregúr.

Ő elfoglalta az én lakosztályomat, én az övét. Sürgős volt neki, hogy trónra kerüljön. Nekem nem sürgős. Öreg vagyok, várhatok. Tulajdonképpen sajnálom az Emánuelis-gyereket. Mi változott Grovában? Semmi! Pénz nincs, a népet nyúzzák, a miniszterek éppen úgy lopnak, mint azelőtt. Én száműztem a legnagyobb tolvajokat, Kifosztovics pátriárkát, Golof bárót, Szapulint, stb. stb. Most otthon vannak. Én legalább jóelőre elhelyeztem néhány ezer frankot a Crédit Lyonnais-ban. De így is csak napi 3 frankból tengődöm...

6.
Elhatároztam, hogy megvendégelem az exkirályt a Family Hotel halljában.

Álmom egy cirill királyság részvénytársasági alapon. Két millió alaptőkével az egész országot meg tudnám vesztegetni. Én lennék a vezérigazgató, királyi címmel, vagy fordítva. Az alapításon rögtön egy milliót lehetne keresni!

7.
Mme Douryt viszont csak Blanche botránya foglalkoztatta. Mióta lánya megszökött a bélyegeken látható fiatalemberrel, nem is válaszolt a leveleire.

Tisztességes úrilány számára csak egy boldogság létezik! Férjhezmenni! Ha ez a király szereti Blanche-t, kutyakötelessége, hogy oltárhoz vezesse. Nem járna rosszul. A hotel az enyém és százötvenezer frankom van a takarékban. Maga úgyis Grovába utazik. Nyélbeüthetné a házasságot. Két hónapot adok nekik! Ha ezalatt nem lesznek férj és feleség...

...vagy belőle lesz cirill királyné, vagy belőlem! VI. Iván őfelsége lelkesen udvarol nekem. Akkor vesz el, amikor akarom. Most pedig adieu, és szerencsés utat!

8
Ejha! Mit tegyek? Nyélbeüssem a grovai házasságot, vagy meghiúsítsam a párizsit? Ha Iván hozzájut Doury mama pénzéhez, megint új fejezet kezdődik a cirill történelemben. Mindenesetre utazom, de szobámba beköltöztetem Ivanicsot, hogy állandóan figyelje a cselszövő párt.

9.
Grovában megrohantak a régi emlékek. Gyalog indultam a királyi palota felé, melynek kapujában őrség állt. A tiszt mindaddig nem volt hajlandó beengedni, amíg...

10.
Hasonló akadályok leküzdése után sikerült eljutnom a kabinetirodáig.

Őfelsége kéreti, hogy tizenkét órakor méltóztassék jelentkezni.

11.
Csalódást éreztem. Azt reméltem, hogy VII. Emánuel rögtön a keblére ölel. Elhatároztam: felkeresem Blanche-t a francia színházban. A cirill királyok mindig kedvelték a művészetet, valahányszor kecses, gömbölyű és nem túlságosan rideg hölgyek formájában jelentkezett...

CABARET DU MONDE

12 **Kékállú öreg ripacsok és rikító, lármás nők között unottan álldogált Blanche Doury, a Family Hotel elszökött gyermeke.**

Mák Pista!' Maga az?

13.
Az öltözőben beszámoltam Blanche-nak küldetésemről. Mme Doury hajlandó megbocsátani, ha mint VII. Emánuel felesége tér vissza.

Maga is tudja, hogy ez lehetetlen. Ahhoz nem vagyok elég gazdag, ő pedig nem elég szegény.

Ha Emánuel elveszi önt, le kell mondania a trónról. Ha nem, Iván veszi el a mamát... vagy legalábbis a pénzét. Ő sokkal kevesebbet kockáztat. A pénzzel trónra juthat, azután eladja a Family Hotelt, elválik a mamától... vagy egyszerűen száműzi. Ön csak veszíthet!

14

Nem törődöm magammal. De ezt a házasságot meg kell akadályozni! Ugye nem hagy el? Olyan szerencsétlen vagyok...

15

Pedig nekem adják a legragyogóbb szerepeket. A közönség tapsol, mielőtt kinyitom a számat. A grovai sajtó egekig magasztal. Fiatalemberek kifogják a lovakat a hintómból. Miért? Mert a király kedvese vagyok...

Mégis itt kell maradnom, mert szeretem Emánuelt és ő is engem. De most menjen, próbára hívnak. Délután ötkor jöjjön el hozzám teára.

16.
Visszasétáltam a palotába. A hadnagy utamat állta és igen elszomorodott, mikor megértette, hogy másodszor már nem vagyok hajlandó belépődíjat fizetni.

Legalább egy-két cigarettát adjon...

17

Végre bejutottam régi barátomhoz, a királyhoz.

18.
VII. Emánuel megölelt, barátságosan hátbavágott és lenyomott egy karosszékbe. „...Mit csinál elődöm, a kitűnő VI. Iván?" Felvilágosítottam az exkirály ravasz flörtjéről és terveiről, melyeket gondokba merülten hallgatott.

Ha tudná, mennyire utálom ezt az életet! Tolvajok és gazemberek vesznek körül. Szükségem van egy igazi barátra. Kivel barátkozzék egy király? Igen, ha délutánonként összejönnék velük a kávéházban... De a királyok asztaltársasága még nem alakult meg. Rögtön itt lesznek viszont mindazok a csirkefogók, akiket régi híveimnek ismer. Addig is azonban...

19

Remélem, nem feledkezett meg ama jótékony intézményről, melyet a bölcs VI. Iván alapított... A száműzött cirill királyok betegsegélyző és temetkezési alapjáról?

Úgy látszik, itt semmi sem változott... Elővettem száz frankot.

20.
Néhány perc múlva egymás után léptek be a nagy összeesküvés résztvevői s a király felszólítására tömören előadták a kormány helyzetét.

Golof báró: A pénztárban nincs egy megveszekedett maravédi sem!

Kettenburg tábornok: A hadsereg vacsora nélkül tér nyugovóra!

Rendőrfőnök: Ebből kifolyólag nyugtalan!

Szapulin: Az újságírók bélyegben kapják fizetésüket!

Dr. Kruics: A postán elkallódnak a külföldi pénzküldemények!

Kifosztovics pátriárka: Még nem volt részem ehhez hasonló nyomorban!

Báró Swan: Nem voltam VI. Iván híve, de ami igaz, az igaz, amikor pénzre volt szükség, ő mindig szerzett valahonnan...

21

Sire, talán meg kellene házasodnia...

Nem mondaná meg, milyen főhercegnőre gondol?

Mit csűrjük-csavarjuk! Őfelsége pillanatnyilag nem kívánatos parti!

Már tapogatóztunk Diszkréten közölték, hogy az ország állapota...

A dinasztiális politika...

Ki beszél vérbeli hercegnőről? Rengeteg amerikai milliárdos van, aki fele vagyonát adná, hogy lányából cirill királynőt csináljon.

22

Úgy van. Kábelezni kell washingtoni nagykövetünknek: keressen dollármilliomosnőt!

23

Szívesen feláldozom magamat drága hazámért. Ez az egyik módja annak, hogy kijussunk a kátyúból. De van más mód is! A háború... Önök úgy tudják, hogy ehhez három dolog kell: pénz, pénz és pénz. Arra nem is gondolnak, hogy háború pénzt hozzon. Azt kérdik, kinek üzenjünk hadat? Mellékes. Miért? Mert nagyszerűen megfizetik...

24

Perceken belül bemutatom önöknek Mr. Archibald Thomas Pattersont, a világhírű Patt. and Brothers cég főnökét.

MOVIEMAKERS
PICTURES

25

Kérem figyelni! Ezen legújabb mozgószínház a villany világitást önmaga állitja elő. A külön villanyvezeték és a még alkalmatlanabb petroleum lámpa szükségtelen.

Movie
Pictures

Hollywood film

The great adventure

Motion Pictures

Uraim! A Patt. and Brothers cég, a világ legnagyobb, legművészibb és leggazdagabb filmvállalata nevében van szerencsém önöknek a század legjobb üzletét felajánlani. Íme, uraim, bemutatok néhányat legújabb alkotásaïnkból.

presents the wild, wild West

"BUTTERFLY" GIRL

Fantastic!

AMERICANIZATION

A LOVELY WAR!

26

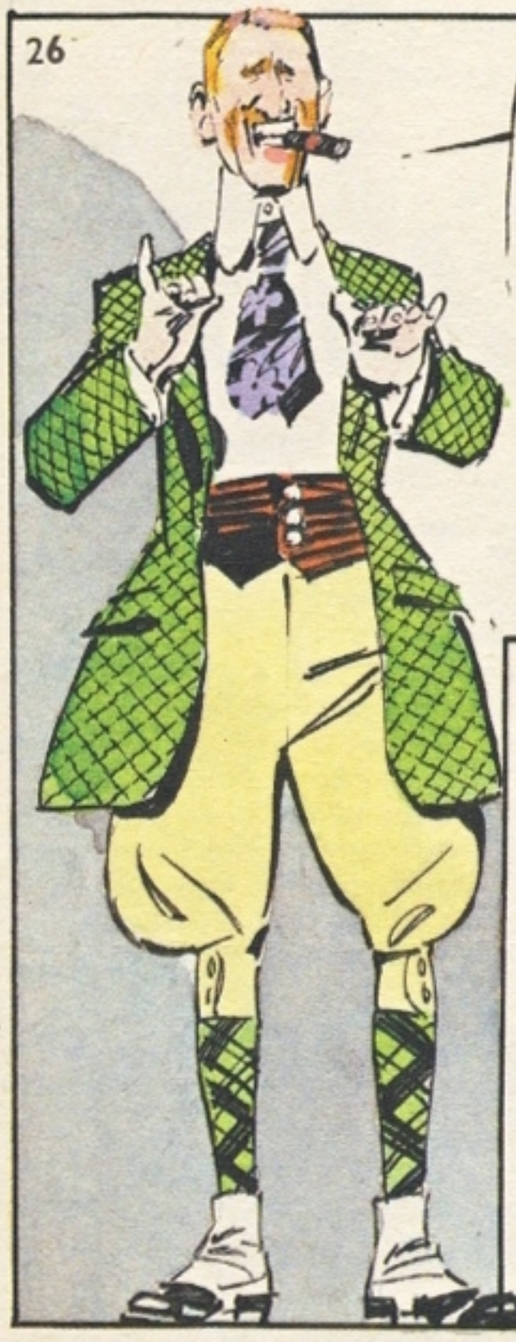

E jól megrendezett csatákat, melyekben színészek és statiszták hősködnek, minden jóízlésű mozilátogató unja már. Nekünk tehát igazi katonák kellenek, igazi halottak, gazdátlan lovak és a többi. Valamint sok vér. Elhatároztam, hogy cégem számára megrendelek egy igazi háborút itt Európában. Odaát ugyanis a talaj nem alkalmas, a munkabér is drágább. Önök tehát hadat üzennek. Akárkinek. Szabadon választhatnak, nekem mindegy. Felajánlok ezért önöknek kétmillió frankot.

És valami hasznunk is kell, hogy legyen az üzletből!

Ennyiért ki sem húzom ősi kardomat!

27

Nevetséges! A háború iszonyú... pénzbe kerül.

28

Önnek nem is kell. Majd kihúzza más. De hajlandó vagyok ajánlatomat megjavítani. Hárommillió frank.

Nem pénz. Ha nem ad többet, ne is beszéljünk a dologról.

29

Uraim, egy amerikai nem alkuszik. Adok négymilliót.

Ötöt.

30

Ötmillió frank

és 24 óra gondolkozási idő.

-5.-

Megadom. Holnap délben 12 órakor eljövök a válaszért. Good bye, gentlemen!

31.

Borzalmas! Ezek itt képesek volnának egy-két nyomorúságos film kedvéért lángba borítani az országot! Patterson távozása után azonban VII. Emánuel megnyugtatott. „...Itt van közvetlen szomszédunk a modrán király, aki éppen olyan bajban van, mint mi. Ha ennek a jóembernek egy milliót adunk, szívesen belemegy egy álháborúba, melyben vaktöltésekkel, riasztópisztollyal „gyilkoljuk" egymást. Még mindig marad négymillionk!"

32.

A tanácskozás után szédülő fejjel ültem konflisba és a Grand Hotelbe hajtattam. Távirat várt, Ivanics küldte Párizsból.

BAJ VAN STOP
IVAAN DEELBEN EGYUETT REGGELIZIK
DOURYNEEVEL STOP VACSORA ELOETT SEETA STOP UTAANA EROES SZESZEKET HOERPINTENEK STOP
ESTE SZINHAAZ

"GALA REVUE"
GRAND FINAL

MAJD KABAREE AHOL
EROES SZESZEKET STB. STOP

Cabaret Paris

EZUTAAN SZEPAREEBAN TANGOOT LEJTENEK

chambre séparée

KOEZBEN EROES STB. STOP

33

Most menjen, kis hamis ..

Megyek, de e csók emléke itt fog égni szívemben .. Mikor mondja ki végre a boldogító igent? Esedezem, ossza meg velem trónomat és koronámat, hogy együtt vonulhassunk be ágyúk dörgése, harsonák zúgása közben cirill fővárosomba, az ősrégi Grovába!

EEJJEL 12H. 30-KOR ELSOE CSOOK ELCSATTAN STOP BAJ VAN STOP SZOEVEGET KEEPZELJE HOZZAA STOP IVANICS.

34.
Elrohantam a postára, hogy párizsi helytartómnak választáviratot küldjek: udvaroljon Dourynénak ő maga, életre-halálra. Üsse ki a nyeregből VI. Ivánt! A Krajcáros Igazságnak is telegrafáltam, küldjenek azonnal ötszáz korona előleget. Belátam, hogy oktalanság lenne a cirill akadémia csábító levelében bízni.

35.
De van egyáltalán Cirill Tudományos Akadémia? A hideg végigfutott rajtam. Hamarosan kiderült – még akadémiai tag sem vagyok! Ezt az intézményt ugyanis VI. Iván alatt átalakították zenés kávéházzá...

36.
Hazafelé menet Pattersonnal találkoztam. „... Maga is itt lakik? Jöjjön be a szobámba, beszélni akarok önnel négyszemközt." Miközben whiskyt töltött, ámultan néztem a sok üres üveget.

37

Akar pénzt keresni? Már itt járt nálam Kettenburg tábornok, Golof báró, a pátriárka, satöbbi... szóval az egész kormány. Mind pénzt kapott tőlem, de azt állítják, hogy ön VII. Emánuel titkos tanácsadója. A gondolkozási idő holnap délben lejár. Ha elintézi, hogy a király igent mondjon, kap százezer frankot.

38

39

40

Nos, rendben van. Amennyiben VII. Emánuel holnap közli, hogy nem vállalja a háborút, lemondok tervemről. Beérem forradalommal is. A király „hű cirilljei" csak intésemre várnak. Már javában gyakorlatoznak ..

A filmcézár gúnyosan méregetett. Megdöbbentem. VI. Iván! Említette-e már valaki ezt az embert Archibald Thomas Pattersonnak? Kétségtelen, hogy az exkirály jóval olcsóbban hajlandó bevonulni Grovába. És akkor nem vaktöltéssel lőnek majd! Meg kell akadályoznom mindenáron!

41

42.

Hirtelen remek ötletem támadt. „...Mondja, Mr. Patterson, van önnek lánya?" Az amerikai úgy bámult rám, mintha hirtelen megőrültem volna. „...Van egy tizennyolc éves lányom. De mi köze önnek..."

Hajlandó lenne férjhez adni... egy királyhoz?

Micsoda? Csak nem a cirill királyról van szó?

43

Róla. VII. Emánuel kedves, okos, csinos király. És az ön lányából királyné lesz. Az amerikai milliárdosnők herceggel vagy gróffal is beérik már. Bárók egészen olcsón kaphatók. Ha rászánna egy háborúra több millió frankot, adhat ugyanannyit hozományképpen is. Nem jobb reklám a Patt. Brothers-cégnek a királyi vő, mint holmi kis háborúcska? Egyébiránt – nincs önnél véletlenül az ifjú hölgy arcképe?

OUTSTANDING PHOTOGRAPHY

Csak egy gyermekkori fénykép van nálam. De biztosíthatom, Ellen lányom gyönyörű teremtés. Tehát: belemegyek az üzletbe! És most siessen a palotába!

„...Arra később is lesz időm" – gondoltam, és gyorsan átöltöztem, mert ötórai teára Blanche-hoz voltam hivatalos. Ahhoz a lányhoz, akit hűtlenül elhagytam, elárultam és a cirill közjónak feláldoztam...

44

45.
Blanche a francia színháztól nem messze egy csinos kis palotában lakott, amely mindaddig cirill nemzeti múzeum volt, míg valamennyi kincsét el nem lopták.

Blanche, édesem... Félek, nem sokáig leszünk jó barátok.

Éreztem. Tehát a király házasodik. És ki a menyasszony?

Bade

46.
Ellen Patterson. Egy amerikai filmgyáros leánya.

Gondolhattam volna! Ez az ember nálam is járt. Pénzt kínált, hogy Emánuelt rábírjam a háborúra.

47.
Minden perc drága. De a veszedelem abban a pillanatban elmúlik, mikor Emánuel kijelenti: elveszi Ellent. Patterson várja a választ!

Jó, de engedje meg, hogy először én ...

48.
Az udvarról lódobogás hallatszott.

49.

50.
„....A király" – suttogta Blanche. Nem akartam itt találkozni VII. Emánuellel. A spanyolfal mögé húzódtam.

51.
Drága Blanche! Maga sírt! A szeme könnyes. Csak nem miattam? Nincs rá oka. Tudja, hogy szeretem! Soha nem fogok mást szeretni...

Em, legyen erős. El kell vennie Ellen Pattersont.

52.
A király tágra meredt szemekkel bámult Blanche-ra. „....Ellen Pattersont? Csak nem a filmgyáros lányát? Nem értem!"

Van itt valaki, aki megmagyarázza.

Maga?...

Igen, sire.

Elmondtam; mi történt köztem és Patterson között. A háborút. A megvesztegetett cirill kormányt. VI. Ivánt. A forradalmat. Elmondtam, milyen rettenetes aggodalmak között jutott eszembe a mentő gondolat: Ellen millióival béke költözhet a szegény Cirillországba. Némán hallgattak.

53.
Végül Blanche:

Igaza van. Nem tehetünk mást.

Na tessék! Elítéltek! Háború, forradalom, házasság... egyik rosszabb, mint a másik. Mindegy, elveszem a lányt. Most már csak az érdekel, hány millió jön vele az országba. Mennyit mondott Patterson? Tiz milliót? Kevés! A vágóhidra megyek, eladom magam, de olcsón nem. Mondja meg az amerikainak, elveszem a lányt húsz millióért.

Elbúcsúztam tőlük. A király barátságosan, Blanche ridegen kívánt jó éjszakát. Gyűlölt. Igaza volt... a boldogságát tettem tönkre...

54.
Az ablakból valaki utánam kiáltott. „....Halló, öregem! Húsz millió, ne felejtse el!"

Nem sire. Húsz millió.

De nem frank, hanem dollár. Dollár!

55.
Pattersonnak beszámoltam arról, amit a királlyal végeztem. A filmgyáros magánkívül volt a boldogságtól.

Jól csinálta! Húsz millió... dollár, frank, font, mit bánom én! Gyerünk a postára. Kábelezek a lányomnak, azonnal üljön hajóra. Egy hét múlva Grovában lesz. Ellen Patterson – cirill királyné! Egész Amerika megpukkad bele.

56.
Másnap megkaptam az ötszáz koronát, amit a Krajcáros Igazságtól kértem. Ezzel egyidőben beállított Budapestről egy díszmagyarba kötött újságíró.

Meghoztam a kardot!

Te jó ég, miféle kardot?

57

Úgy látszik, kolléga úr, elfelejtette, hogy lapunk hiradásai nyomán országos mozgalom indult a cirill trónkövetelő jogainak elismertetésére? Összegyűjtöttük a díszkardot és most itt van. Én vagyok a küldöttség. Mikor fogad őfelsége, VII. Emánuel?

Remélem, még egy ideig fogad ..

58.
Újabb távirat Ivanicstól, lesújtó hírekkel:

BAJ VAN STOP

59.

IVAAN HIVATALOSAN MEGKEERTE DOURYNEE KEZEET STOP

60.

VENDEEGEK ELJEGYZEESI VACSORAAN EROES SZESZEKET HOERPINTENEK STOP

61.

EZ MEEG SEMMI STOP EXKI-
RAALY TEGNAP CIRILL KOE-
VETSEEGRE MENT STOP

62.

63.

VEEGH-AALLOMAASSYVAL
TITKOS TANAACSKOZAAST
FOLYTATOTT STOP

64.

TAABORNOK PEENZT DUGOTT HUEVELYBE STOP
SZOEVEGET NEM HALLOTTAM STOP

FUELEM TELEMENT KOROM-
MAL STOP

65.

LERAKAT

BAJ VAN STOP
IVANICS.

66.
Még csak ez hiányzott.

A palotába
gyorsan!

67.
Bár a derék Ivanics nem hallotta VI. Iván és az árulóvá lett Végh-Állomássy szavait, abban biztos lehettem, hogy forradalmat készítenek elő. Szerencsére az Ellen Pattersonnal tervbe vett frigyről még nem lehetett tudomásuk. A király sápadtan fogadott.

Jöjjön! Borzasztó dolog történt! Blanche eltűnt. Olvassa...

68

Édes Em, egyetlen szerelmem, el kell válnunk. Felreállok az útjából, eltünök az életéből. Ne keressen, nem megyek vissza Grodzba! Őrizze meg emlékemet... Mindig szeretni fogja Blanche

69.
Mialatt a levelet olvastam, VII. Emánuel némán kémlelte arcomat. Szó nélkül vállat vontam. „...Ez minden?" – kérdezte sértődötten.

Mit mondjak? Blanche derék, okos lány. A legegyszerűbben oldotta meg a nehéz kérdést.

Úgy? És velem mi lesz? Belenyugodjam? Most látom, hogy számomra ő az élet!

70

Tegnap még hősiesen alkudozott a Patterson-lány milliói körül.

Az tegnap volt! Úgy gondoltam, ha elvészem is Ellent Blanche azért... hogy úgy mondjam...

„...A szeretője marad" – vágtam oda gúnyosan. „Mindenesetre kényelmes megoldás lett volna! Blanche tisztábban gondolkodik, mint ön..."

71

Mák István szerkesztő úr! Elfelejti, kivel beszél!

Nem, sire. Nem felejtem el. Azzal a nyomorpajtásommal beszélek, akinek Párizsban pénzt és petróleumot adtam kölcsön, amit a mai napig se kaptam vissza. Ön tegnap elvette tőlem az utolsó száz frankomat, úgy kellett hazulról előleget kérnem. Ne is kérdezze, mennyit kaptam. Nem adok kölcsön! Én eddig csak ráfizettem VII. Emánuel barátságára!

72

Remélem, tudja, kinek csengetek?

Tudom sire. A lakájának, hogy kidobjon. Fölösleges. Dolgomat elvégeztem, megyek.

Köszönés nélkül indultam kifelé. „...Hová megy?" Gőgösen vágtam oda: „...Mi köze hozzá?"

73.
Boldogan csaptam be magam mögött az ajtót. Megszabadultam a király nyomasztó barátságától! Az előszobában gyülekeztek a kormány tagjai. Pajkosan megcibáltam Kifosztovics pátriárka szakállát és magyarul odarikkantottam: „...Isten veletek, derék tolvajok!"

74

Némileg kijózanodtam, mikor a szállodába érve rájöttem, hogy újra figyelnek. Pedig meg kell találnom Blanche-t, hogy visszavigyem Párizsba. Hol rejtőzhet?

75.
A hozzá vezető nyomokat az ő házában kell megkeresnem. Sötéten, elhagyottan állt a kis palota. Hiába kopogtattam, senki sem nyitott kaput. A hátsó ajtóhoz kerültem, ott azonban...

Hordja el magát!

76.
Mellékutcán, sikátoron át egy kültelki zsibárus boltjához érkeztem.

Az uraság maszkabálba készül? Ez a jelmez talán megfelel...

ELEGANT

Export.
En gros
Detail

PASSFORM

77.
Csomagommal a szállodába osontam. Alig vártam, hogy besötétedjen. A két detektív nyilván megtudta, milyen álruhát vásároltam. Fantasztikus színpadi kosztümömet a háziszolgának ajándékoztam, sőt két dénárért megvettem tőle legócskább rongyait.

78.
Éjféltájban

79.
Legnagyobb meglepetésemre Blanche háza előtt most nem állt fegyveres. Lenyomtam a kilincset ... az ajtó nem volt bezárva!

80

Vajon szándékosan hagyták nyitva a kaput? A ház üres és néma volt. Végigjártam a szobákat, de a lánynak semmi nyomát sem találtam.

BLANCHE .. BLANCHE!

Bade zu Hause!

81

BLANCHE .. BLANCHE!

Isten hozta, szerkesztő úr!

82.
Két másik detektív lesett rám. A főkapitány elé kísértek.

Teát? Cigarettát? Igazán sajnálom, hogy ilyen körülmények között találkozunk. Azt szeretnénk, ha nem ártaná magát a dolgainkba. Igérje meg, hogy nem kutat Doury kisasszony után. Ha nem, kénytelen leszek bizonyos dolgok elintéződéséig fogva tartani!

Csukasson le! Újságíró vagyok. Hadd lássam a grovai börtönt!

83

Van egy utolsó ajánlatom. Blanche kisasszonynak nincs semmi baja. Jó helyen van! De erről senkinek sem szabad tudnia. Legkevésbé őfelségének.

Megszöktették! Agyamban világosság derengett. A lányt a király elől rejtették el, rólam meg azt hiszik, hogy az ő megbízásából keresem. „...Nem bánom, szavamat adom. De kizárólag a magam okulására tudni akarom, mi történt!"

84

Ha mindenáron tudni akarja, megszöktettük a művésznőt. Előfordult már, hogy valaki inkább hallgatott szive szavára, mint az aranyak csengésére. Blanche kisasszony abban a pillanatban szabad, mikor VII. Emánuel örök hűséget esküszik Miss Ellen Pattersonnak. Ami pedig a búcsúlevelet illeti, azt Kifosztovics pátriárka – legkitűnőbb szakemberünk – hamisította. Tehát most mindent tud. Mivel szavát adta, ön szabad. Holnap a rendőri felügyeletet is megszüntetem.

Köszönöm, ezt nem fogadom el.

85

Miért nem?

Mert úgysem szünteti meg.

„...Igaza van" – mondta a főkapitány, és ezzel barátságosan elbúcsúztunk egymástól.

86.
A díszmagyaros és kardos hírlapíróval visszamentem a királyhoz. Úgy látszik, mégsem tudok megszabadulni tőle... Őfelsége megköszönte az ajándékot, és a könnyekig meghatott szerkesztőnek átnyújtott egy Kék Kecske Rendet, a gyémántok nélkül.

Jó kard, szép kard. Remélem, sohasem fogom kihúzni. Sőt, ha netán megint nyomorban leszek, ő húz ki belőle engem...

87.
„Mit tud Blanche-ről?" – kérdezte Emánuel később. Hazudnom kellett. „...Semmit."

Viszont tudok VI. Iván házassági tervéről. Ha Mme Doury megtudja, hogy ön elvette Miss Ellen Pattersont, bosszúból hozzámegy az exkirályhoz, vagyonával visszasegíti a trónra, amire mellesleg ő maga is rául.

Ugyan, kérem! Csak nem gondolja, hogy a Family Hotel versenyezni tud Patt. and Brothers millióival? Itt csak egy kérdés van. Ki fut be először...

88

Gondokba merülve hallgattunk. Pedig a kérdés akkor már eldőlt egy olyan váratlan fordulattal, amire egyikünk sem számíthatott...

89.
VII. Emánuel meghívott vacsorára. Hat lakáj vonult be és egy doboz szardíniát, valamint némi kecsketúrót szolgáltak fel. Később két csésze pótkávét ittunk.

Franck

DANISH EXPORT BRAND

Glyngøre

90.
Éppen Blanche-ról beszélgettünk, amikor...

Sire, államcsiny esete forog fenn!

91

Mikor az óra éjfélt ütött...

VII. Emánuel! E perctől nem vagy többé Cirillia királya! Az ország nagyjai megállapitották, hogy érdemtelen vagy a trónra. Takarodj!

92.

Szemenszedett gazemberek vagytok valamennyien. Szivesen megyek. Legyetek nyugodtak, nem látjuk egymást többé. Utat!

93.

Tisztelt újságiró úr, mikor is találkoztunk legutóbb?

Akkor, sire, amikor én fizettem felséged vacsoráját a Family Hotelben.

„....Hű cirilljeim előtt nincsenek titkaim! Most menjetek ki, majd később visszajöhettek" – közölte a minisztertanáccsal VI. Iván, majd egy baráti hátbavágással leültetett.

94.

Őszintén szólva aggódom, sire... izé...

Doury mama pénze miatt? Ugyan!!

95. Mindössze ötvenezer frankot ... igért! Megkértem a kezét, igent mondott, de mikor anyagiakról kezdtem beszélni, hallgatott, mint a csuka. Ezt az összeget is csak azzal tudtam volna kipréselni belőle, hogy megbuktatom vele VII. Emánuelt, aki ebben az esetben elvenné Blanche-t.

96. Ámde előlegezni nem akart egy réz maravédit sem. Így aztán egyéb kapcsolatot kerestem és találtam Mr. Archibald Thomas Patterson személyében. Ismeri?

Hogyne. A New York-i filmgyáros.

Ordögöt filmgyáros. Újságíró, mint maga! A Chicago News kiküldött munkatársa.

97 checks

De hát... Ellen Patterson?...

Nincs. Nem is volt. A kép magát a jó öreg Archibaldot ábrázolta... hasonfekve ugyebár... féléves korában... hahaha!

98.

És Blanche hol van? Nyilván ön távolította el!

Természetesen. Ne aggódjék. Nem történt baja. Odaát vannak a szigeten... Mindnyájan!

MOTION PICTURES

99. A kihallgatás véget ért. Vl. Iván a szokás hatalmának engedve megrázta a perselyt, amit én gyors elhatározással elszántan zsebrevágtam. Ez volt egyetlen hasznom a grovai kirándulásból.

100.
Borzasztóan szégyelltem magamat. Ismét becsaptak hát, lóvá tettek, az orromnál fogva vezettek... Ostoba, szánalmas figura voltam. Diplomáciám, detektív-tudományom, ravaszkodás, kenetes bölcsesség... minden csütörtököt mondott. El innen, minél gyorsabban!

101.
Az elhagyott szigetre érve...

A régi emlékeket idéző romos fogadóban indulásra készen várt a boldog Doury mama, Blanche, a derék Ivanics és...

102

...az elcsapott Emánuel, akihez elöd-utódja szokatlanul kegyes volt. Elküldte neki a díszkardot és két tiszta gallért...

103

104

POST WAS POST

Csak a hűséges Ivanics mester bosszankodott. Ő ugyan azonnal megtelegrafálta Párizsból, hogy VI. Iván elindult Grovába, ezt azonban a cirill posta nem kézbesítette nekem.

MINISTÈRE DES CHEMINS DE FER, POSTES & TÉLÉGRAPHES

105

Meglátja, elkuldik a táviratot és leveleimet az ön párizsi címére! Képzelem, milyen jól szórakoztak elsikkasztott jelentéseimen...

106.
Végül magunk is nevettünk az egészen, és mire az Orient Express átrobogott velünk a cirill határon, nem haragudtunk VI. Iványra sem.

107

Family Hotel

Mindenki emlékezhet még, micsoda botrány tört ki, mikor VII. Emánuel, Cirillia exkirálya feleségül vette a szállodásné leányát. De mit törődtek ezzel a fiatalok! A Family Hotel ma is az övék. Ha Párizsba megyek, mindig ott szállok meg. Olcsón adják nekem a szobát: három frankért. Emberemlékezet óta ennyit fizetnek ott az újságírók és az exkirályok.

VÉGE